

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egész évre . . . 25— korona.
 Fél évre . . . 14— korona.
 Negyed évre . . . 7— korona.
 Egy hónapra . . . 2.40 korona.

VIDEKEN:
 Egész évre . . . 32— korona.
 Fél évre . . . 18— korona.
 Negyed évre . . . 9— korona.
 Egy hónapra . . . 2.80 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, július 22.

Megtisztítottuk a Prislop környékét az oroszoktól.

Budapest, július 21. (Hivatalos.)
 A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Bukovinában, a Capul magasiaton, az oroszok újabb előtöréseit vertük vissza. A Prislop nyeregtől északra fekvő magaslatokat megtisztítottuk. Tartaróvnál a harcok tolynak. Jamánál, Delatyntól délnyugatra az oroszok több támadása omlott össze. A Lipa torkolatszögében az ellenség több napon át tartott tüzéségi előkészítés után támadott. Werbanen tui főtartóztattuk az előtörést. Azonban újabb fenyegető átkarolás elöl előre kiugró állásunkat, Beresteczko vidékére vettük vissza. Odább északra nincs változás.

Olasz hadszíntér:

A Borcola szorosától keletre fekvő hadállásaink állandóan nehéz tüzéség tüze alatt állanak. Nagy olasz haderőt, amely ezen a szakaszon a kód lepte alatt megközelítette harc-vonalunkat, nagy veszteségükkel vertük vissza. A Fleimstal harcvonalon az olasz tüzéség tüzelését szembevető módon lökőzta. Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Délkeleti hadszíntér:

Újabb esemény nem történt. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Döntő csapásra készültek az angolok.

(Bősz rohamok rendkívüli veszteségekkel. — Lovasság a lóvasárok ellen.)

Berlin, július 21. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenté:

Nyugati hadszíntér:

Az angoloknak Formelles vidékén július tizenkilencedikén lezajlott tegnap jelentett támadását, amint kiderült két erős hadosztály intézte. Az a vitéz bajor hadosztály, amelynek egyik arcvonalát érte a támadás állásai előtt, több mint kétezer hullát számított meg és eddig négyszáznyolcvanegy foglyot, közülük tíz tisztet, valamint tízennel géppuskát észlelt be. Az ellenség teg-

nap, a mint azt láttuk, a Somme mindkét partján döntő erejű csapást akart ránk mérni, amely azonban meg-
 hiúsult. A támadásokat igen erős előkészítés után közel negyven kilométernyi arcvonalon a Pozierestől délre eső vidéktől a Vermand-Aulvillerstől nyugatra fekvő vidékig számos hullámban intézték. Több mint tizenhét hadosztály, több mint kétszáz ezer emberrel vett részt benne. Sovány eredménye mindössze annyi volt, hogy egy német hadosztály első vonalát, mintegy három kilométer szélességben Hardecourtól délre a legelső árokból, a nyolcszáz méternyire mögötte húzó árokba szorították és nagy az ellenséges osztagok a Vermand-Aulvillerstől északnyugatra kiszögellő erdőskébe benyomultak. Az összes többi arcvonalon az ellenség bősz rohamai rendkívüli veszteségei mellett megtörttek. Csapataink halál-megvető kötelesség tudásán az angol lovasságnak lóvasárok harcban meg-
 lepő módon lóháton történt harcra-
 vetése ezen természetesen mit sem változtathatott. Eddig tizenhét tisztet és kerek számban egyezerkétszáz főnyi légénységet fogtunk el.

A többi arcvonalon különösebb jelentőségű esemény nem történt. A tüzéségi és aknavető tevékenység a labassei csatornától délre és Lenstől északnyugatra, valamint az argonnevendresse-aisnei vonalak, valamint az Argonneokban és a Maas mindkét oldalán időnként fokozódott. A Vendresse-aisnei területtől északra kis francia osztagok eredménytelen robbantás után előnyomultak, de visszavertük őket, a robbantási tölcseért megszálltuk. Egy légi harcban lelőtt ellenséges repülőgép szétroncsolva, Pozierestől délre, egy másik Bapau-
 metől északkeletre jutott kezünkre.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoporthja:

Rigától délkeletre az ellenség csak egy gyengébb támadási kísérlettel volt képes próbálkozni, amelyet csirájában elfojtottunk. Az oroszoknak azt a törekvését, hogy Friedrichstadt mindkét oldalán a Dünán átkeljenek, megakadályoztuk. Dwetentől északra egy kisebb osztag elérte a nyugati partot. Smorgentől északkeletre előre tolt tábori őrsők talnyomó ellenség támadásai elöl kitértek.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoporthja:

A helyzet változatlan.

Linsingen tábornok hadcsoporthja:

Miután Wérben és Korsow között az oroszok támadásait megállítottuk, a Wérben felé kiszögellő ivet a várható átkaroló támadások elöl visszavontuk.

Bothmer gróf tábornok hadcsoporthja:

Kisebb előtörésektől eltekintve nem volt esemény.

Balkán hadszíntér:

Semmi ujság.

Angol-francia részről nagyon átlátszó célzattal a legképtelenebb meséket igyekeznek terjeszteni a németeknek a Somme területén szenvedett veszteségéről. Így például Poldhuból azt szikra-táviratozzák világgá, hogy egy talált íromanyból kitetszőleg a szaztizenkilencedik tartalékezered egyezeregyszáz főnyi zászlóalja létszámából kilencszázhatvanat elvesztett, ugyanannak az ezrednek másik két zászlóalja pedig tényleges létszámának több mint felét veszítette el. Az ilyen híresztelések jellemzésére és az ezred sváb hazájának megnyugtására megjegyezzük, hogy az ezred összes veszteségei az utolsó hetekben egész tegnapig szerencsére csak valamivel több mint ötszáz főre, tehát az angolok adatának mintegy negyedére rugnak, ami mindenestre szintén sajnálatos. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Parlamentari válság Japánban.

Baselből jelentik: Az orosz-japán szerződés miatt parlamentari konfliktus támadt. Az ellenzék különösen Osuka miniszterelnököt és a vezérkar helyettes főnökét támadta, akik kezdeményezői voltak a szerződés megkötésének. Az ellenzék kifogásolta, hogy Oroszország és Japán Mandzsuriában egyenlő állást foglaljanak el, továbbá azt is követelték, hogy öt év helyett tíz évre kössék a szerződést.

Új politikai párt Oroszországban. Baselből jelentik. A svájci lapok jelentik, hogy a római pártokból kilépett képviselők új pártot alakítottak, melynek száznegyven tagja van. Az új párt huszonhat program-pontot dolgozott ki, melyből a cenzura egyet törölt. A parti programja alkotmányos demokráta.

Ki vigyázzon a kenyereinkre?

Arad, július 21.

Az Aradon mostanában sajnálatosan tapasztalható liszthiány tárgyalása alkalmával egyik bizottsági ülésen felmerült az a gyanu, hogy egyes aradi pékek talán nem is használnák fel a nekik kiutalt lisztet. Tudvalévő, hogy a városi liszt hetven százalékát a pékek kapják meg. Hogy mégis panaszok hallhatók a lakosság körében a liszthiány miatt, jogosan gondolkodóba ehetette a bizottság tagjait és egyesek ama véleményüknek adtak kifejezést: talán nem is kerül az aradi fogasztóhoz minden liszt, talán néhány sütőmester másképen értékesíti a neki kiutalt lisztet? Az ülésen erre felvetődött az a gondolat, hogy titkosrendőrökkel kellene megfigyelgetni: hová lesz, hová illan el az aradi liszt? Ha ugyanis a kiutalt mennyiségeket pontosan kiszolgáltatnak, nem hallanánk panaszokat a közönség körében. Az ülésen jelen volt rendőrfőkapitány azonban kijelentette, hogy az intenzív ellenőrzés iránt telmerült kívánalmaknak, sajnálatára, nem tud megfelelni, mert detektívjei más irányban vannak el foglaltva.

Nagyon meg tudjuk érteni a rendőrség tejének eme kijelentését, azonban neki is meg kell érteni azt, hogy az ő nyilatkozata nem kelthet bennünk teljes megnyugvást. Tudjuk jól, hogy a rendőrségtől a háboru rendkívüli feladatok megoldását kívánja meg, amelyeket csak a legnagyobb erőfeszítés árán tud elvégezni. Ismerjük a mai szolgálat nehezégeit és belátjuk, hogy amikor a rendőrtisztikar egy része a legénység túnyomó része hadba vonult, lehetetlenség az összes kívánalmaknak tökéletesen megfelelni. Azt is belátjuk, hogy a rendőrségek soga annyifele állami feladatot nem teljesítettek, mint most. A közéletmezés és közrendészet, az állambiztonság fentartása érdekében kibocsátott kormányrendeletek végrehajtása, ellenőrzése jórészt a rendőri apparátus munkáját szaporítja és ezért a tulajdonképpeni városi kötelezettségek teljesítésére szerfölött kevés idő marad. Már pedig mindenki azt találja természetesnek, hogy a helyi rendőrség legelső sorban a lokális bajok orvoslása érdekében merítse ki minden erejét. Ez volna a legfontosabb feladata. Sajnos, azonban a magyar viszonyok ebben sem tartják be a normális méreteket. Az állam csak a legminimálisabb anyagi eszközökkel támogatja a vidéki rendőrintézményeket, a városok inanciális ereje pedig nem engedi meg, hogy olyan rendőrséget szervezzenek, amely a megsokasodott állami teendőket és a nagyra növekedett városi igényeket egyformán kielégíthesse. Mivel pedig az állam érdekeit mindenképpől valónak kell tekinteni, tehát a városi költségekkel szervezett rendőri intézmények gyakran kénytelenek elhanyagolni a helyi teendőket a mindentudó állam miatt.

Ne tessék kicsinek minősíteni ezt az alkalmat a vidéki rendőrségek helyzetének tárgyalásához. Annak a ténynek kivizsgálása, hogy a lisztünk csakugyan eljut-e a polgárok konyhájára, vagy pedig túlértelmes kalmárok spekulációjának objektuma lesz-e, a mai viszonyok között talán mindenél fontosabb teendője a rendőrségságnak. És telemelő motivumnak semmi esetre se mondható az, ha a rendőrség fejezőszinten kijelenti: uraim, az én közegem nem tudnak most megfelelni ennek a kívánságnak. Azt hisszük, eme kijelentés mellett lehetetlen szó nélkül elmenni és gondolkodni kell a fölött: mi volna a legjobb megoldás ezen a téren? Néhány héttel ezelőtt telmerült a polgárórség, vagy piacórség szervezésének terve, azonban akkor a rendőrség a legmérévben protestált a gondolat megvalósítása ellen. Talán a rendőrség a presztizsét féltette ettől? Ugy gondoljuk, erről komolyan nem lehet szólni, mert hiszen a fővárosi államrendőrség koronája sem hullott le a háboru elején megalakított polgárórségtől. A legideálisabb megoldás mindenestre a rendőrség államosítása lenne, de erről a háboru alatt nem lehet szó. Az államosítás helyett azonban a háboru folyásán mégis csak meg kell teremteni a rendőrség polgárosítását. Adják meg a lehetőséget annak, hogy a polgárok vigyázzanak a maguk és a szomszédjaik kenyérére.

Amerika Anglia ellen Nemország miatt.

(A „Deutschland“ nikkelt visz haza.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 21.

Hága. A Daily Telegraph jelent: Az Egyesült Államokban mozgatom indult meg Anglia ellen, mert az angol kormány megakarja akadályozni, hogy ellenségeivel Amerika kereskedelmet folytathasson. Az egész amerikai sajtó élesen tiltakozik ez ellen és követeli Wilson elnöktől, hogy a legélesebb hangon intézzen jegyzéket Angliához, melyben figyelmeztesse a brit kormányt az amerikai érdekek védelmére.

Hága. Az angol alsóház tegnapi ülésén Dilton azt kérdezte, hogy hajlandó-e a kormány a Deutschland amerikai buvárhajó kérdésében az amerikai kormánnyal folytatott okiratváltást a parlament elé terjeszteni és hajlandó-e az alsóházat a tárgyalások tartalmáról tájékoztatni.

Cecil Róbert lord azt válaszolja, hogy a tárgyalások folyamatban vannak, miért is azok közlése nem áll az ország érdekében.

Dulan sárdi, biztosítja-e Cecil lord a házat arról, hogy a kormány ebben a tárgyban nem fog az Egyesült-Államokkal vitába bo-

csátkozni, mielőtt a parlament a kérdés egész komplexumával foglalkozott volna.

Cecil azt válaszolta, hogy ő nem hiszi, hogy a ház erre vonatkozó nyilatkozatokat követelne, de a maga részéről hajlandó az államtitkárral a tárgyban értekezni.

Koppenhága. A Washingtonból Párisba érkezett hírek ma részleteket közölnek arról, hogy az amerikai kormány miképpen jelentette ki a Deutschlandot kereskedelmi hajónak. Az amerikai kormány erre vonatkozó jelentése hat pontból áll, ebből öt pont arról emlékeztet meg, hogy a Deutschland semmivel sem sértette meg az Unió semlegességét és hogy az sem ellenkezik a semlegességgel, hogy a buvárnaszád árul rak ki és árul vesz föl az amerikai parton. A hatodik pont arról szól, hogy az Egyesült Államokat nem lehet felelőségre vonni még abban az esetben sem, ha a Deutschland, miután elhagyta az amerikai vizeket, hadhajóvá alakul át, mert akkor ugyanazt az eljárást követné, mint amilyen a kereskedelmi hajók segélykérésére változnak át.

Lugano. Az olasz lapoknak jelentia Washingtonból, hogy az amerikai tengerészeti szakértők szerint a „Deutschland“-ot hazafelé való útjában erősen fenyegeti az a veszedelem, hogy megsemmisül. A kereskedelmi buvárnaszád legalább tíz méter mélységre van szüksége, hogy lemerülhessen a víz alá nélkül, hogy nyoma is lássék, a Kap-Virginánál azonban a víz ennél sekélyebb, úgy, hogy a buvárnaszád még a semleges zónán kívül sem bukhatik a víz alá.

Bréma. A Deutschland hír szerint nikkelt meg, rakodva tér vissza Németországba. Ennek a rakománynak az értéke szinte megmérthetetlen. Az Egyesült Államok a világ számára a legtöbb nikkelt szállítják. Ha ezer tonna nikkelt érkezik a Deutschemanon Brémába, az teljesen elagadó lesz, hogy Németország nikkeltszükségletét egy esztendőre lefedje. Nikkeltből sok mindent állhatnak elől ami értékesebb, mint maga a nikkelt. A német tudományának sikerült, hogy a nikkelt mentése az arzénből és a kénből, ami igen fontos a nikkeltacél előállítására.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik New-Yorkból: Még az entente barát lapok is tiltakoznak az ellen, hogy Anglia azokat az amerikai cégeket, amelyek német kereskedőházakkal összeköttetést tartanak lenni, a fekete listára helyezze.

Rotterdam. Londoni lopok jelentik, hogy az angol kormány újabb jegyzéket intézett az Egyesült Államok kormányához a német tengeralatti kereskedelmi forgalom ellen.

A nyári idény küszöbén

eiköltözés, lakásváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakóimüket, ahova a lap küldését kívánják, pontos szétküldés szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatalnál idejekorán közöljék.

Tömeges állás szervezés az új adók miatt.

(Nőtisztviselők a pénzügyigazgatásnál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 21.

Az Aradi Közlöny ezelőtt néhány héttel, amikor *Teteszy* János pénzügyminiszter az adójavaslatait a képviselőházban beterjesztette, beszélgetést folytatott a pénzügyi közigazgatás igen magas fokán álló állami főtisztviselővel és főként arról a kérdéssel óhajtott tájékoztatni a közönséget, hogy van-e elég képzett tisztviselője az államnak ahhoz, hogy az új adótörvényben kontemplált célt a kincstár el is érhesse. A kérdezett szaktekintély igen röviden válaszolt, azt mondta, hogy — nincs.

Mint most az Aradi Közlöny beavatott helyről értesül, a pénzügyminisztériumban is tudatára ébredtek annak, hogy hiába való munkát végez az országgyűlés a törvényalkotással, ha azokat végrehajtani megfelelő munkaerő hiányában nem lehet és ami még ennél is nagyobb baj lenne, ha a miniszter a végrehajtást forszírozna, de megfelelő szervezeti hiányában a törvényeket rosszul alkalmaznák, begyakorlatlan és kiképzettségű személyekkel a végrehajtás nem lenne egyéb, mint a közönség céltalan zaklatása. Minthogy azonban a kincstárnak a hadikölcsönök és egyéb háborús kiadások fedezésére, az előirányzott adókra fel-

tétlenül szüksége van, a pénzügyminiszter egy rendkívül radikális megoldási módhoz nyúl. Értesülésünk szerint ugyanis úgy határozott, hogy az adóhivataloknál és a központi, valamint a járási számvéviségeknek alkalmazott jogvégezett tisztviselőket ezekről a helyekről kiemeli, berendeli és beosztja őket a pénzügyigazgatóságokhoz és itt a mostani tisztségüknek megfelelően fogalmazzák, vagy segédtitkári állásokat szervez. Mielőtt az adótörvények végrehajtására kerülne a sor, az egész országból felrendelik ezeket az új feladatra kiszemelt urakat Budapestre, ahol több hetes kurzuson a törvényeket megalkotó referensek előadásokat tartanak részükre és megismertetik velük a kötetekre rugó végrehajtási utasításokat.

Az adóhivataloknál és a számvéviségeknek az ilyen módon megüresedett helyek betöltése szintén igen fontos, mert a munka itt sem akadhat meg. Ugy értesülünk, hogy a pénzügyminiszter komolyan foglalkozik azzal az ideával, hogy ezekre a helyekre nőket állít és tervének végrehajtása attól függ, vajon van-e elég megfelelő női munkaerő az országban, amelyre a pénzügyi adminisztrációnak ezt a fontos ágát rá lehet bízni.

részvétősségen meg, melyen az állam alapul. A koronának politikai harcokba való bevonása az országra nézve csak szerencsétlen következményeket hozhat és ezért a korona elleni támadások tulajdonképpen az ország ellen irányulnak, amelyet csak a „hazaitak” állítólag szolgálnak.

Telepengedélyt kap a Széchenyi malom.

(Ideiglenes üzem feltételekkel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 21.

A Széchenyi gőzmalom részvénytársaság ismeretes kérelmére az elsőfokú iparhatóság ma délelőtt a malom telepén tárgyalta a társaság telepengedélyezési kérelmét. Green Nándor főkapitány elnöklésével a bizottságban résztvettek Stengl Andor ipartűfőfelügyelő, Jegessy Károly dr. tiszti főügyész, Tisch Mór dr. főorvos, Nachtschel Odón főmérnök, Bittner Róbert rendőrkapitány és Sztankovics Milos tüzoltóparancsnok. A hirdetmény utján meghívott érdekeltek közül csak a részvénytársaság képviseltette magát, Tenner Lajos vezérigazgató és Köpf János dr. ügyvéd utján, míg a szomszédos háztulajdonosok nem jelentek meg.

Az ideiglenes malomépítkezés és berendezési terveinek bemutatása után a bizottság helyszíni szemlét tartott, majd pedig a főkapitány felszólította a jelenvoltakat, hogy esetleges kifogásaikat tegyék meg. Bejelentette egyúttal, hogy írásban Szántó Imre, egyik szomszédos háztulajdonos a provizorium megadása ellen tiltakozik, mert véleménye szerint ez jogcímet nyújtana a nagy malom felépítéséhez. A bizottság a tiltakozás felett napirendre tért és egyhangulag ama véleményének adott kifejezést, hogy meghatározott időre, még pedig a felszereléstől számított öt esztendőre, a telepengedély a kis malom részére kiadható. A főmérnök kijelentette, hogy öt éven belül a város fejlődését az ideiglenes üzem nem akadályozza, a főügyész pedig a maga részéről megfelelő biztosíték letételét kívánta arra, hogy a provizorium lejártá után a kis malom be is szünteti üzemét. A részvénytársaság kétszázötvenezer koronás takarékpénztári könyvet tett le a városi pénztárban, amelyhez kötelező nyilatkozatot csatolt. Ebben kijelenti, hogy ez az összeg a város tulajdonába megy át, ha a malom üzem az engedélyezett időn túl is fentartatnék és elfogadja azt a feltételt is, hogy büntetésképpen minden üzemnapért száz koronát fizet. Kiszájtítás esetére abban történt megállapodás, hogy a beruházások és a kis malom üzleti értéke a kiszájtítási összegbe fel nem számítandó.

A megfelelő tűzrendészeti, közbiztonsági és közegészségügyi kikötések ismertetése után a főkapitány az ülést bezárta. A hatóság ezek alapján a telepengedélyt az ideiglenes üzemre meg fogja adni és ezzel módot ad egy fontos közgazdasági intézmény életre kelésére, amit bizonyára mindenütt meglelégedéssel vesznek tudomásul.

Bukarest hadtestparancsnoka Filipescuék antidinasztikus üzelmeiről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bukarest, július 21.

Bukarestben most egy orosz pénzen kiadott koronaellenes rópirat terjesztése kelt általános hevényt. E rópirattal kapcsolatban a bukaresti hadtestparancsnok Filipescu és társai akciójáról a következőképp nyilatkozott a „Liberatea” munkatársa előtt:

Filipescu újra napirendre került. Néhány napig a kulisszák mögé bujt s egy szerencsétlen vér- és tudóbajos embert állított oda, hogy az uralkodó ellen írjon. Mikor ennek a szerencsétlennek a járókelők meghuzogatták aljas cselekedetei miatt a fulét, Filipescu újra előbujt, a Szerendár utcai kretén (Mille, az „Adeverul” szerkesztője. Szerk.) pedig a sajtó nevében kétségbeesetten, ordítva tiltakozik a sajtó nevében.

— Eddig még csak eltűrték ennek a kreténnek buta kirohanásait a korona ellen, de midőn ez már a főtisztviselők nejei ellen is hadjáratot indított, sőt a trónörökös és az egész uralkodó család ellen is, a ponár oetelt. Újólagnangszulyozom, hogy mi a vén Mille magát, mint mulatság-gerjesztő hülye bohócot néztük.

Mikor azonban e támadásokról ki-
sült, hogy Filipescu pátronusa alatt jelentek meg, lerantódott a lepel ez ember gázságáról is, aki eddig min-

dig a becsület köpenyében burkolódzott. Ezzel együtt azonban egy elvi ügy is felszínre került.

Filipescu, ez a piszkos, álnok, gyáva és terrorista lelkű csokojivadék (a felső körökbe tolatkodott szerencsétlen neve Romániában. Szerk.) utálatos talpnayaló, ha megtűrik a hatalmon, most, hogy kirúgták onnan hitvány üzelmei miatt, torradalmár és anarchista egyszerre.

Es így ez az ember, ha mihamarabb a hatalomhoz jutna, megint a régi lakáj lenne és Oroszország rajta tapasztalna legammarább, hogy még nem vészett ki nálunk ama galad osök méltó ivadéka, akik, ha kirúgták az oroszok, átmentek a törökökhöz és megfordítva. Ezzel a fajzattal le kell számolnunk Romániában egyszer s mindenkorra, de nehéz munka lesz, mert sok csokoj van még e gyönyörű országban.

Bukarest. A román kormány hivatalos lapja a Viitorul, a federalisták antidinasztikus magatartásához a következő megjegyzéseket teszi:

— Oly időben, mikor az országnak és a trónnak teljes lelki egységként kell állniok — és ez az állapot ma tenn is áll — egyetlen polgári felelőssége tudatában levő férfiak sem szabad megkészelelnie, hogy oly intézményt

Legtöbbet kamatoz a fővárosi

:-: :-: kölcsön :-: :-:

LEGUJABB.

Ejjel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Bukovina határán már csak portyáznak az oroszok.

— Sasszanov megőrült. —

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik a sajtóhadiszállásról: A bukovinai harcsteren a legutóbbi napokban a tüzersegi tevékenység tovább tartott. A Rareu és a Galeaieu hegyeken állandóan folytak az előírt csataelőzetések. Az oroszok ama kísérleteit, hogy nagyobb osztagokat közelebb tolgassanak, mindenütt sikeresen visszavertük. Orosz felderítő járőröket, melyek az őserdőben keresztül előre akarnak törni az osztrák-magyar elővédek állandóan zavarják. Az erdős területen vasarnaptól hettdig állandóan esett az eső. A talaj e miatt rendkívül elázott és a megdagadt hegyi víz mindent magával ragad. Az oroszok a rossz időjárást és a ködöt arra használták fel, hogy megkötözték állásainkat, de nem sikerült nekik. A határterületen a Prislóp nyeregtől északra már csak orosz portyázó külbírtmányok tűnnek fel. Az osztrák-magyar portyázó katonák, akik kitűnően ismerik a terepet, az oroszokat mindenütt leküzdik és súlyos veszteségeket okoznak nekik.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik a sajtóhadiszállásról: A Copul magasiat és a Cibó patak között az oroszok összes támadásait tegnap visszavertük. A Prislóp nyeregtől északra lévő magaslatokon az ottani orosz különítményektől és osztagoktól megfeszítettük a vidéket. Északnyugat felé húzódo védelmi vonalunk ellen is támadásokat intéztek az oroszok és pedig Mykulicintől északnyugatra, a Pruth nyugati partján, Jadna falunál és Tatarownál, a Tatar-nago kijáratánál. Ez utóbbi helyen a harcok még tartanak, viszont a Jadna ellen intézett négy támadást visszavertük. Az oroszok tehát sem a fabloncai szoros, sem a Prislóp nyereg irányában nem voltak képesek előrenyomulni. A Lipa és Stripa torkolatánál tenyegető atkarolás elkerülése végett Berescedkótól délnyugatra visszamentünk.

Koppenhága. Hellsingfors-i jelentés szerint Revál környékén nagy tüzek támadtak, melyeket hatalmas robbanások kísértek. Azt hiszik, hogy a tüzek a német repülőgépek gyújtóbombái következtében keletkeztek. Hivatalos pétervári jelentések szerint a német repülőgépek a Duna mentén Pioskig tokozott tevékenységet folytatnak.

Basel. Finnországban cselekedés jelent meg, mely a finn tartományi gyűlést szeptember 20-ára összehívta, hogy előterjesse az azt a császári rendeletet, mely az orosz háborús törvényeket Finnországra is kiterjeszti.

Stockholm. Pétervári jelentés szerint Sasszanov külügyminiszter ideig rendszere megőrült. A miniszter a fohadiszálláson folyó montani tanácskozás során meg teljesen irrasztott, és csak szűzfényben maradt meg egyenlege. A Bircov-já-

Wiedomosti szerint Sasszanovnak orvosai tanácsára azonnal egy finnországi sanatóriumba kellett utaznia. A külügyminiszter súlyos látási és beszédzavarokban szenved és elméje is megbomlott. Péterváron ott tartanak, hogy nem fog többé visszatérni állásába.

Stockholm. A Russkoje Slovo jelenté, hogy Naumov földművelésügyi miniszter benyújtotta lemondási kérvényét. Utódjának kérdése még nincs eldöntve, de valószínű, hogy Stürmer miniszterelnök veszi át tárcáját és ő lesz az élelmezési diktátor. Az új hivatal feladata az lesz, hogy az országban minden élelmiszert összevásárol és szétosztja.

Stockholm. A bukovinai kormányzósághoz kirendelt tisztviselők a fohadiszállásra utaztak, ahol a cár kihallgatáson fogadja őket.

Kapitulálni fog a Tigris melletti angol sereg.

(A mezopotámiai kudarc. — Nem mer az angol kormány színt váltani.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 21.

Amsterdam. Anglia közvéleményében nagy izgalmat keltett Asquith attól való vonakodása, hogy nyilvánosságra hozza a gallipoli hadjáratra vonatkozó jelentéseket, valamint a mezopotámiai harcokról szóló híreket. Ma már a való értékre szállították le a nép körében Jollicoe „győzelmes” jelentését is. Most már mindenki tudja, hogy a kormány nem mer kirukkolni a teljes igazsággal. A közvélemény kételkedik a kormány katonai tanácsadóinak képességében, mert hiszen több kudarcot végződött expedíciónak voltak a szerzői.

Ismeretes, hogy annak idején Kut-el-Amara fölmértésére nagyobb sereget küldött ki Anglia, amely azonban nem érte el célját és számos kudarc után most a Tigris keleti partján tanyázik. Ugy látszik, hogy a törökök elvágják ennek a seregnek főbb összekötő vonalait, amelyek a parti tele vezetnek. Ezért két nappal ezelőtt, az angol felsőházban pedig tegnap interpellációt intéztek a Tigris hadsereg kényes helyzetéről és elkerülhetetlen kapitulációjáról. Asquith érthető okokból megtagadott minden közrelebbi felvilágosítást.

London. Mielőtt az alsóházban a mezopotámiai és dardanellai hadműveletek vezetése ügyében a mára kitűzött vitát megnyitották volna, a miniszterelnök kijelentette, hogy ama kritikus házisban, amelybe az angol hadműveletek most jutottak, a kormány állást foglalt oly víva ellen, amely azt a benyomást keltette, hogy az ország közvéleménye megosztott. A kormány nem szánja, hogy a hadműveleteknek előrelépést adjon, hanem va-

lakit, aki felelős a hibákért, védelmébe venni. A kormány tehát azt javasolja, hogy két külön vizsgálatot tartassanak a bizottságot a parlament két házának tagjaiból és más oly férfiakból, mint például ausztráliaiakból állítsák össze, akik oly díszeslegesen vettek részt a dardanellai harcokban. A letöltendő vizsgálat alapeltétele az, hogy a hadműveletek a vizsgálat által sem szárazföldön, sem vízen semmiképpen ne akadályoztassanak. A Ház első törvényjavaslatot terjesztenének a bizottság megalakítására nézve és minden eszközt megadnának neki arra, hogy a bizonyítás anyagát beszerezhesse.

Curson, akinek meg kellett volna kezdenie a vitát, elfogadta a miniszterelnök javaslatát.

Cromwell azt kérdezte, hogy mely német gyarmatokat foglalták el a szövetségesek egészükben, eltekintve azokról, amelyek a gyarmatügyi hivatal és a dominiumok kormányzása alatt állanak és hogy az egyes országokon mely hatalom felelős kormányzásukért.

Cecil Róbert lord következőképp válaszolt: A Karolinák és Marschali-szigetek, M ury-sziget, valamint a Kiacsau-körlet kivételével Japán kormányzása alá került.

Astor kérdi Chamberlaintól, hogy kapott-e hivatalos értesítést Angliából Indiába szállítandó csapatelőkészítés összeműködéséről és hogy megtörtént-e a megtelt intézkedés, hogy ezen az állapoton segítsenek.

Chamberlain: Astor nyitván arra az említésre, hogy gondol, mely a legutóbbi karassii csapatelőkészítésnél történt. Ő erről az úgról kimerítő jelentést küldött.

Asquith, aki az irorazági ostromállapot fentartására vonatkozó kérdésére válaszolt, kijelentette, hogy reméli, hogy az amerikai nép minél jobban ismeri az ir forradalom körülményeit, annál inkább fel fogja ismerni, hogy Anglia minden bosszúvágy nélküli csak annyiban avatkozott ebben az ügyben a dolgokba, hogy a nemzet helyreállítását és hogy a felkelés megismétlődését megakadályozza.

Offenzívátói félnek az olaszok.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 21.

Basel. A Baseler Nachrichten jelenté Milánóból: A Corriere della Sera katonai munkatársa jelenté, hogy a Posina-völgyben folyó véres harcoknak folytatására van kilátás, tekintet nélkül arra, hogy az osztrák-magyar sereg javarésze Galliciában van elfoglaltva.

Bern. A „Temps” szerint az olasz fronton, a Trentinóban változatlan a helyzet, de úgy látszik, hogy az osztrák-magyar csapatok a Camonica-völgy irányában támadásra készülnek, mivel tüzersegiük folyton fokozódó tüzeikkel árasztja el az olasz vonalakat.

Bern. Paul Adam, a „Journal” harctéri tudósítója jelenté a Brenta kürtüli harcokról:

— Az osztrákok nehéz ágyukat vontak föl azokra a hegyekre, melyek a Brenta-völgyet északról körüveszik. Rendkívül pontos célzések megakasztotta az olasz előrenyomulást.

Hazafias kotelesség a magyar tovarosnak hitelezni

Tíz napig József főherceg társaságában.

(Krenner Zoltán dr. közjegyző az olasz fronton.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 21.

Krenner Zoltán dr. lippai közjegyző, vöröskeresztes tomegbizott, meglátogatta a montefalcone-görzi frontot, illetőleg e fronton József főherceg vezetése alatt küzdő aradi és aradvidéki katonákat. Érdekes és tanulságos útfárad a következőket mondotta el az Aradi Közlöny munkatársának:

— Bégen óhajtott vágyam teljesült, midőn a hadsereg főparancsnokságától megkaptam az engedélyt, hogy az Isonzó mellett küzdő csapatainkat meglátogathassam s hogy azokat az egészségügyi intézményeket, amelyek e harc téren megsebesült katonák befogadására szolgálnak, megismerhessem. Az engedély elnyerése után július 6-án azonnal a frontra utaztam és megbízalásomhoz képest azonnal jelentkeztem, a hetedik hadtest parancsnokánál, József főherceg őfelségénél. A fenséges ur minden formáság és elikkelt mellőzősével poros utruhában fogadott, a fronttól alig hét kilométernyire levő hadiszállásán. Elfogultsággal közeledtem hozzá s ez az elfogultság még növekedett, midőn megtudtam, hogy egy esztendője már az az egyszerű és szűk kis szoba a lakóhelye, amelyben engem fogadott. Szinte mindig vártam, hogy be fog vezetni egy nagyobb helyiségbe, hiszen ekkora ur el sem lehet talán fogadó terem nélkül. De csakhamar tapasztaltam, hogy ezen az egy szobán kívül nem áll más rendelkezésére. Pedig ez a szoba oly egyszerű, hogy egy fővárosi, vagy vidéki másodrendű hotel szoba is nagyobb kényelmet nyújt ennél. Egy tábori ág, egy mosdó, egy tükörrel lefedett pad s egy az irasbeli teendők számára fentartott asztal, két szék s készen vagyunk a butorzáttal.

Találkozás a főherceggel.

A főherceg rendkívül kegyesen fogadott és lehetővé tette, hogy hadtestjének magyar és román katonáit meglátogathassam.

— Csak menjen megnezni a tiamat — szorított mosolygva — Ausztriából már többször es többen voltak már itt, de magyar érdekű az ön személyében van először frontomon.

— Első utam a lövészárkokból felváltásra került legénység táborához vezetett. Mielőtt a táborokba érnének a katonák, elvezetik őket a naponta ezeröttszáz, ezernyolcszáz katona dezinficiálására és megfürdetésére szolgáló ugynevezett „lauzeleum“-okba, ahol először is megnyinják, megborotválják őket s fertőtlenítik ruhájukat. A katonák a fürdés után tiszta fehérneműt, teljesen dezinficiált felső ruhát, cipőt és sapkát kapnak s így megtisztulva kerülnek a légerekbe.

— A lagerek berendezése a lehető leg-tökéletesebb. Minden katonának külön fekvő helye van, étkezésük pontos és rendszeres, noha ennek ilyen tökéletes rendje sok idő kísérletei után vált csak lehetségessé. Mert különösen egyes helyeken olyan közel vannak e fronton az állások az olaszok arkainoz, hogy a lávoiság nem több néhány méternél. Ilyen körülmények között különösen kezdetben csak éjjel szállíthatták az élelmet a doberdói állásokba. Ma már ezen technikai újítások sa-

gittségevel segítettek. A vízhiány is óriási gondot okozott kezdetben. Ma már ezt a kérdést is megoldották, még pedig nagyon ötletesen. Egy magasabbra fekvő mélyedésbe szivattyús kutakat készítettek, amelyek a lövészárkokban elhelyezett vízvezetékbe szállítják a vizet. A lövészárkok katonáinak ellátása napjában egyszer történik, amikor egész napra való eleséget kapnak. Főbb mint tizenkét napos ottlétem alatt akarnány katonát megkereszttem az ellátásról, mind a legnagyobb megelégedéssel beszélt.

Az Aradi Közlöny a fronton.

— A szórakoztatásról az eszközöknek egész sora gondoskodik: mozik, ringlispilek, tekepályák, hinták, ezenkívül cigány és katonazenekar. Sőt van kávéház és vendéglő is, ahol a tiszték is megkapják mindazt, amit a városok kávéháza nyújt. Illusztrált és napilapok egész serege áll rendelkezésre s egész boldog voltam, midőn a lapok között az Aradi Közlöny két nappal ezelőtt megjelent számát is megpillantottam. Így a katonák a hirtelen minden eseményéről tájékozva vannak. A moziba csak belepő díjjal lehet elmenni, de minden katona örül, ha a husz filler belepő díjon felülizethet, mert jól tudja, hogy ez az összeg az elesett hősök özvegyeinek és árváinak lesegélyezésére szolgál.

— Amidőn egy csapat pihenőre kerül, az első látogató a fenséges ur, aki aztán részt vesz szórakozásaikban is. Leül velük a moziba, kitérdezi a katonákat otthoni állapotaikról, megtudakolja, megkapják-e otthon rendszeresen a segítyt és ha nemleges választ kap, még azon az estén, sajátkezűleg ír az illető közleg jegyzőjének s felvilágosítást kér a panaszos ügyéről. A főherceg sértésén magam is részt vettem s nem egyszer történt, hogy egy katona váratlanul odalépett hozzám, frontot csinált és röviden így szólította meg: Fenséges atyám!

— A bizalomnak ez a megnyilatkozása a nem könnyen bizakodó magyar katona részéről rendkívül jól esett nekem s még jobban az, hogy a főherceg türelmesen hallgatta meg a kérelmet, feljegyezte s megígérte annak kedvező elintézését. A főherceg arról is maga gondoskodik, hogy katonái — amennyiben ez a hadviselés érdekeivel összeegyeztethető — bizonyos turnusokban szabadságra mehessenek hazára s ő maga személyesen ellenőrzi, hogy a szabadságolás megtörtén-e.

A főherceg életmódja a legegyszerűbb. Korán kel, ki megy az állásokba és csak ebédidőre kerül vissza. Ebédjét és vacsoráját a tisztékkel együtt fogyasztja el nap-nap után, étkezés közben a legtesztelenebb viselkedést követeli meg. Nem egyszer tesznek neki jelenést ebéd, vagy vacsora közben is. Mindenkit személyesen ismer, tudja a nevét, családi viszonyait, érdekli a személyes körülményei iránt és azokkal, akik csak magyarul tudnak a legkifogástalanabb magyarsággal társalog. A vele való érintkezés minden formától mentes, közelében nem érzi az ember, hogy a királyi ház egyik tagjával, a hős katonával, a nagybatalma vezérével beszél, mert mindenkinek nyájas, anélkül, hogy ez a leereszkedés látszatával bírna. Esti óráit teljesen igénybe ve-

szí a levelezés; a küntetésekkel maga terjeszti fel és saját maga osztja ki.

Albrecht tanár kórházában.

Alkalmam volt közvetlen a front mögötti, sziklába vájt cavernákat (barlangokat) meglátogatni; ahol teljesen modernül felszerelt, elkülönített műtő-helyiségek vannak s ahová a katona megsebesülése után már két óra múlva odakerül. Ezek a cavernák gránát és arapnel mentesek. Itt marad a sebesült, vagy beteg katona addig, míg ki nem pihen magát, néhány óráig mindenestre. Innen aztán éjjel automobilon szállítják el a front körüli levő kórházakba. E kórházak a sebesültek rajai szerint vannak felosztva, például külön kórházba kerülnek azok, akik hasi lövést kaptak s akiket Albrecht dr. bécsi egyetemi tanár operál meg. Ebben a kórházban naponként vegeznék műtőműtőket s az ott vezetett statisztika szerint a halálozás oly csekély, hogy egy hirteleni kórház sem mutathat ki kedvezőbb statisztikát.

Vannak külön a gyanus és külön a fertőző betegségek befogadására szolgáló cavernák, úgy, hogy már a front mögött egy kilométerre elkülönítődnek a gyanus betegek a sebesültektől. Ennek a körültekintő gondoskodásnak az eredménye az, hogy noha arkaink az olaszoktól itt-ott csak néhány méternyire vannak s hogy az olaszoknál — köztudomásulag — kolera dúl a fronton is: nálunk tíz hónap óta egyetlen kolera-eset sem fordult elő. Nagy része van ebben a szigorúan betartott és folyton ismétlődő koleraoltásoknak, amelyben maga a főherceg adja a legjobb példát, amennyiben minden három hónapban önmagát is bo-oltatja.

Az egyes kórházak berendezése nemcsak tökéletes, hanem olyan is, hogy esetleg olasz bombázás esetén egy óra alatt ki lehet üríteni. Előre elkészített kocsiakra és automobilon rögtön fel lehet szerelni mindent. A Röntgen apparátus felszerelésére külön automobil áll rendelkezésre, mely lehetővé teszi, hogy a sürgős felvételeket menetközben is eszközöljék.

A kórházakat az olaszok — minden nemzetközi megállapodás ellenére — különös előszeretettel arasztják el lövedékeikkel. A hivatalos jelentés is megemlékezik Ranziario bombázásáról, melynél éppen jelen voltam. A bombák ugyan nem érték el a kórházat, hanem egy pár polgári lakóházat szétromboltak. Megható látvány volt a sok katonaság között négy kicsiny gyermek ágya, akik shrapnelből szenvedtek fejsébesülést.

A fenség a beteg hősök közt.

A kórházakban mindenütt lehet, magyar orvosokat és önkéntes magyar ápolónőket találni. A hadtest egészségügyi főnöke, aki a magyar ápolónőket csak a háború kezdete óta ismeri: az elragadtatás hangján beszél a dolgozó öntelődő működéséről. A kórházak legragadalmazottabb látogatója a főherceg, aki, ha egy katona azt az onáját fejeli ki, hogy lekütyeget közel fekvő kórházba szeretne kerülni és betegsége előreláthatólag hosszabb ideig fog tartani, saját kezűleg ott a kórházban írja meg az utasítást, hogy a beteg, vagy sebesült hazakerülhessen. Ezek a hazakerült katonák aztán valóságos imádságokat irnak a főhercegnek, aki minden nozzáérkezett levélre sajátkezűleg válaszol. Naponta legálább 30—35 levelet ír. Felkeresi azonban a katonákat nemcsak a táborban, vagy a kórházban, hanem a lövészárkokban is, egyedül, minden kíséret nélkül; bátorítja, buzdítja őket, megköszöli éte-

lüket s az esetleges panaszokat rögtön orvosolja. Hogy pedig ez a lövészárók-séta, mennyire veszedelmes: saját magam tapasztalhattam. Az olaszok, ha 3-4 embert látnak egy csoportban, már rájuk tüzelnek s ez az állások közelsége miatt nagyon veszedelmes. Egy alkalommal engedélyt kaptam egy ilyen lövészárók vizitúra s közöttem és kísérőim között legalább ötven lépés távolságnak kellett lenni, mert különben, biztosan tüzet kaptunk volna.

Az egyes ezredek székhelyén mintaszerűen vezetett nyílvánartás van. Minden egyes katonáról külön jegyzeket vezetnek — megvesesült, beteg, eltűnt, meghalt — s erről hozzatartozót rögtön értesítik. Az eltűnt katonára hozzatartozója az erre a célra gyűjtött alaphoz rögtön segítyt kap, melyet ezután havonként pontosan folyósítanak neki.

Az évfordulón.

Ottlétem alatt volt egy esztendeje annak, hogy a főherceg a Dobardón van s védi hősiességével az Isonzó-frontot, melynek jelentőségével a laikusok is tisztában vannak. Itt egy lépést sem jöttek előre az olaszok soha s meg a legutolsó közlegény is meg van győződve arról, hogy olasz csak fogolyként kerülhet állásainkba. Annak az emlékére, hogy egy esztendeje tart ez a küzdelem, a főherceg július 7-án 10:000 koronát osztatott ki az egy év óta ott küzdő legénység között s csak azt a megkülönböztetést kívánta, hogy az kapjon többet, akinek otthon több gyermeke van.

Az állásokban, segélyhelyeken, táborokban és kórházakban a hangulat egyenlő a megnyugvással. Mindenki nyugodt és türelmes, mert tudja, hogy ott van, velük érez mindnyájuk „tenséges atyja”, aki minden igaz ügyüknek szószólója és minden magyar embernek igaz barátja. Gyermekek sem szeretheti jobban a szüleit, mint a katonája szereti a főherceget, de senki sem érdemesebb erre a határtalan imádatra, mint József főherceg, akinek a legnagyobb dolgoktól a legapróbbakig kiterjed a gondja és érdeklődése. Az ember sokszor bámulva áll meg egy-egy tette ragyogó ötlete előtt, amely szívet is, praktikus gondolkodását is dicséri. Ilyen például, hogy az egyes állások között s olyan helyeken, ahová polgári lakosság nem menet: a földet mindenütt megműveltette. Egy kis szakaszon 1147 parcellában 2000 hold kitűnően megművelt földet találtam. Természetesen a gazdasági munkák: a szántás, kapálás, aratás mind kizárólag éjjel történnek. Tábori sütők, kőbányák, javító műhelyek mind villamos erőre berendezve. Okos, célszerű gazdálkodás, ember és anyag kiméltése jellemzi az itteni hadiéletet. S mindenki tudja, hogy ez ezer lelkű, ezer karu élet mögött ott áll az intéző, akiről mindenki csak úgy nyilatkozik, hogy a gondviselés soka tartsa meg.

Alagut Anglia és Franciaország között. Kopenhágából jelentik: A Berlingske Tidende jelenti Párisból: Az angol-francia La Manche csatorna alatti alagut megépítése most már biztosítva van. A francia oldalon az alagut Savgatenál, az angol oldalon pedig a Dover csatornatól délre fog torkolni. Az alagut hatvan kilométer hosszú lesz, melyből harminckilenc kilométernyi út a víz alatt lesz. Két alagutat fognak építeni és a két vonal között tizenöt kilométernyi távolságot hagynak.

Nem jár túl a törvény az ügynök eszén.

(Mit adnak a maximális áron felül a gabonáért.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 21.

Nap-nap után hallunk híreket, látunk eseményeket, amelyek regényírók fantáziáját szégyenítik meg s amelyek kigúnyolnak törvényt. Intézkedést és rendeleteket. S ha azt hisszük, hogy ezek a regényes történetek érzelmi alapon keletkezett könyvtacsaró történetek, bizony nagyon tévedünk. Az élet, ez a mindennek és mindenkinél hatalmasabb hatalom, okaját tudni akarja s a kövekből is s peidakkal bizonyítja, hogy a legszarazabbnak látszó üzleti eseményeket is fel tudja mérni, ki tudja sziszteni. Ha nem is ereszkedik le addig, hogy a plusz es minusz meguontáseletlen számból valószíntelen meseket engedjen csannani, de beereszi a számjegyek rovata, a fantáziát. Azok a kis esetek, amelyeket itt szaronyakra pocátunk érdekes dokumentumai a magyar üzletnek, egyszerűen memóriái annak az igazságnak, hogy a szabad kereskedelem útját s a kereskedés szabad versenyének jogát semmiféle hatalmi szóval nem lehet megakadályozni. Hatalomhoz csak szabályokat, rendeleteket, a kereskedés ősi szedeme atyjait, ha kell, a kulcslyukon is, beartja a betűt, de a normálja s szellemet s megmutatja, hogy mába minden jogukat, max. malis: a papirosra írt intézkedések — papiros intézkedések csupán!

Mindenki előtt ismeretes dolog, hogy a Haditermény Társaság a H. T. az egyetlen, amelynek joga van az ország területén gabonaneműket vásárolni. A H. T. ezt megúszottak útján eszközöli. Ezek a nagyobb megbízottak aztán az ügynököknek egész seregét mozgósítják — városokban és vidéken, — akik a H. T. számára az árut őszeszedik. A kereskedésnek ez az útja atig különbözik a régítől. Az ügynökök bizonyos percentuális díjért végzik a munkájukat s ez a díj vidékenként 80 fillértől — egy koronáig terjed. Azt hinné az ember, hogy az elkövetkezendő dolgok most már simán folyhatnak.

Pedig dehogya. Most következik a java. Ugy kelensé lenni, hogy az ügynök összerásárolja a találató gabonamut, kap minden métermázsáért körülbelül egy koronát, ezt mint tiszta hasznót zsebrerakja és aztán meg új munkája után. Az üzleti versengés azonban itt egészen szokailan dolgokat produkált. Nem tudjuk egészen bizonyosan, hogy az ügynökök, hogyan számolnak el a megbízottaknak s azok a H. T.-nek, az azonban egészen bizonyos, hogy ők nagyobb üzleti forgalom kedvéért lemondnak koronás proviziókról, sőt esetleg még ők fizetnek rá, csak hogy az üzletet megcélálhassák. Ez bizony egy kicsit érthetetlennek látszik, de hogy reális alapja ennek is van kereskedőink élelmasségét ismerve bizonyosra vesszük.

Megtörtént, egyik aradmegyei faluban, hogy egyik nagyobb birtokoshoz beállított egy élelmes és jóhírnevű aradi termény ügynök. A birtokos vonatkozott eladni a nevesett ügynöknek a gabonáját, azt mondván, hogy már egy másik kereskedőnek ígérte. Az ügynök erre a következőket mondotta:

— Adja csak nekem aratásának az esztendőnyét, velem jobban jár, mint a másik kereskedővel, mert én nemcsak a maximális árat adom meg, hanem ezen felül még a nekem járó proviziót, vagyis métermázsánkat, még egy

koronát. A birtokosnak tetszett a maximális árnak ilyen furfangos kijátszása és az üzletet meg is kötötte.

Egy másik eset nem kevésbé érdekesen világítja meg, hogyan lehet a rendelkezés be-tűt kijátszani. Egyik sváb községben egy gazdához tért be a vásárló ügynök. A gazda itt is huzakodott az eladástól későbbben akarta értékesíteni búzáját. A ravassz ügynök azonban most már nem csak a proviziót ajánlotta fel a max. malis áron felül, hanem hogyha egész termését már mos táadja neki, egy métermázsá szalonát küld neki ajándékba amely tekintve atizenegy koronás árat ezerszáz koronát jelent.

Legmulatságosabb volt azonban egy harmadik ügynök szerepése, aki egyik Arad környéki nagy uradalom jószágigazgatójához ment el, hogy az uradalom egész termését megvegye. Elzart pedig sok kereskedő versznyezett. A mi ügynökünk úgy lözte le a tőbit, hogy tudomást szerezve, arról, hogy az emittett jószágigazgató a jövő iskolai évben tiát egyik aradi középiskolába adja, a termés atvétele esetére felajánlott a mi skamara egy egész esztendői lakást es esztást. A mai arága világban ez bizony nem megvetendő ajánlat volt es így ő kapta meg az uradalom gabonáját.

Minden rendelet es a maximális árakra szigorúan ügyelő natóság ellenere is a kereskedelem es az üzleti verseny meg is talál utat es módot, hogy a maga os régi útjait, módjait akac furtinggal is alkalmazhassa.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A színház hírei. A nyári idény utolsó előadásai. Még öt előadást tart a társulat, azután bazarálnak a nyári színház kapu. Az öt előadásból négyet meg vendégszereplések töltenek be. Ezek K. Gombaszögi Frida es Rajnai Gábor, szombaton „Kabolovag”, vasárnap este a „A tarkas” kerüi színpad K. Gombaszögi Frida felléptével. Hetitől kezdve Rajnai Gábor felléptével kerüinek színpad, Kraun es Kétszer „Egy karrier története”, újdonság. Csatorikon a társulat utolsó előadását tartja „A Lili” operettben. Ez lesz egyuttal Barics Gyula bucsufellepte, aki gyógykezelitelen céljait hosszabb szabadságra megy. A „Lili” előadásnak különös érdekessége, hogy akkor lép fel Vajda Eliza opera-énekese, kinek művészi hírei úgy Beesben, mint a fővárosban általános ismerik. Vasárnap délután mérseket helyarakkal az „Egyeser volt” legújabb operett kerüi színpad, az operettnek ez lesz az első délutáni előadása, a szereplők Horváth Mari, Jari B., Gyozo, Kertesz, Jari S., Barics, Varna stb.

Színházi szerződések. Egy fővárosi esztap írja: Néhány évvel ezelőt feltánést költő tehetség volt a Rakosi Szidi színeeskolájában Neogrady Dora, Neogrady Antalnak, a kitűnő akvarillistának, a leánya. Az iskola elvégzése után Aradra szerződött primadonnának, de néhány hét múlva bucsút mondott a színpadnak, mert férjhez ment. A házasság azonban nem volt szerencsés. A fiatal színeeskő elvált es most visszater a színpadhoz. Most írta alá a szerződést, amely esztől kezdve Bárdos Arur Modern Színpad-ahoz köti. Pataki Vilma, a Fővárosi Nyári Színház primadonnája, a budai társulattal nem megy vissza esztől Temesvárra, mert a fővárosi Orfeum tagjai köze szerződésnek.

Brusszilov taktikáját helyesli a koronatanács.

(Éhinség Oroszországban. — Nem boldogul az ellenség a Stochodnál.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 21.

Bern. Jól értesült francia forrásból jelentik, hogy az orosz koronatanácsban Brusszilov taktikáját összes javaslatát elfogadták. A cár maga is a javaslatok mellett foglalt állást. Vezető orosz körökből érkezett jelentések szerint Brusszilov eddigi eljárása a koronatanács helyeslésevel találkozott. A koronatanács úgy döntött, hogy megmaradnak Brusszilov eddigi taktikája mellett, melytől mindenképpen sikereket várnak. Sajnálják, hogy azok az áldozatok, amelyeket az ilyen tömeghatásokon alapuló offenzíva megkövetel, igen nagyok voltak, azonban mégis tanácsosnak tartják, hogy a megkezdett uton haladjanak továbbra is. Oroszországban a kikepzett, vagy a kikepzés alatt álló tartalékok még igen nagyok és katonai hiányról szó sincs. Hogy a tisztihányon segítsenek, altiszteket nagy számban neveztek ki tisztekké.

Bern. A Journal des Débats írja, hogy a pétervári információk szerint a stochodi csata több nap óta egészen lövészárkok-harccá fejlődött. A németek minden nélkülözhetetlen csapatukat a Stochodhoz küldik, amivel közel bevétel az oroszok számára meglehetősen keresztülvihetően célja tették. A galíciai hadműveletek stagnálnak.

Bern. A Daily Mail pétervári tudósítója jelenti:

— Mégis az oroszok át is kelnek a Stochodon, igen hatalmas erőidősekkel kell megberközniük, mielőtt Kövel elérhetik. Az ellenség tudja, hogy Kövel eleste komoly következményekkel járna, melyek még az orosz északi frontra is beölyással vonnának a hatatlan erővel áll szembe az oroszokkal. A németek állítólag már eddig két hadtestet vontak össze Kövel köré.

Kopenhága. A japán katonai bizottság, amely Fugursa vezérkari főnök vezetése alatt áll, a szibériai vonaton Pétervárra érkezett.

Kopenhága. Az orosz lapok jelentik, hogy Stürmer miniszterelnök közölte az élelmiszer bizottsággal, hogy a belügyminiszteriumba érkezett jelentések szerint ebben az évben Oroszország különböző részeiben igen rossz termés volt. Különösen Orebürg, Somorja kormányzóságokban és az Ural és Turga vidékén volt a termés gyenge. Hogy az említett kormányzóságok lakosságát az éhínségtől megmentésük, a miniszterelnök javasolta, hogy a gabona és a takarmány kivételül ilták meg a kormányzó-ágokból és hogy ezeknek az ország részeknek számára vásároljanak minél több marhát.

Stoc.holm. A Nowoje Wremja kormány körökből úgy értesül, hogy Naumov földművelésügyi miniszter beszámolója más miniszterekkel való

konfliktusára vezethető vissza. Naumov ugyanis a dumában az orosz mezőgazdaság rossz helyzetéről akart referálni. Többen azonban miniszter-társai közül határozottan megtiltották, hogy ezt a kérdést a nyilvánosság elé vigye. Naumovnak válaszpontja a közlekedés kérdéseben különben sem volt összeegyeztethető a kormány haditerveivel.

Nép és hadsereg a görög király mellett.

(Körményi jelentések a görögországi helyzetéről.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Bukarest, július 22.

Bukarest. A Rumániai Lloyd írja: Alkalmunk volt egy Bukarestben élő nagyon előkelő göröggel beszélgetnünk, aki Görögországban élő családjával állandó levelezési érintkezésben áll.

Összes rokonai azt írják neki, hogy a görög nép túlnyomó többsége és az egész hadsereg rendületlenül hű a királyhoz és hallani sem akar Venizelosz áruló terveiről. Dacára a segítségére álló francia és angol bajonetteknek, Venizelosz nem fogja tudni alávaló terveit megvalósítani.

A Moldova írja: Ami Zaimis megbízatása óta történt, mindaz nagy meglepetés a négyesszövetségre nézve. A görög nép változatlanul kitart az entente elleni ellenséges magatartása mellett. Az a szemrehányás tehát, hogy a Skurudis kormány az ő németbarát politikájával ellentétben állt a közvélemény álláspontjával, teljesen valótlannak bizonyult.

A négyesszövetség nagyon tévedett, amikor Venizelosz állítólagos népszerűségére számított és azt hitte, hogy a görög nép vakon követni fogja.

A görög nép nagy többsége egyenesen ellenséges érzülettel van eltelve Venizelosz iránt. A Venizeloszistákat átkozzák, megverik, házaikat kövekkel megdobálják. Nemrég magának Venizelosznak, az egykor oly népszerű államférfiúnak is menekülnie kellett a nép haragja elől. Ezt a Le Journal athéni tudósítója is megírta lapjának.

Venizelosz pártjának győzelme az elkövetkezendő választáson nagyon valószínűtlen. Ha egyes helyeken lesznek is a balpártnak sikerei, az csak árthatna a négyesszövetségnek. Könnyen forradalom törhetne ki, ami katasztrofális helyzetbe hozhatná Sarrailnak a bolgárok és németek által ugyanis eléggé veszélyeztetett hadseregét.

Ez az igazi helyzet Görögországban és hogy az ilyenformán eseket sem kedvező a négyesszövetségre, több mint kézenfekvő tény.

Az ententének tehát minden oka meg van, hogy aggodalommal tekintsen Athén felé.

Jegyezzünk a magyar főváros

:- hátszázalékos kölcsönére :-

Nem juthat át az ellenség az erdélyi hegyeken.

(Kezünkben tartjuk a betörési kapukat.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Kolozsvár, július 21.

Egy kolozsvári újságírónak alkalmá nyílt beszélni a jelenleg Kolozsvárt székelő bukovinai helytartóságnak egy magas állású tisztviselőjével, aki már hivatali állásánál fogva is abban a helyzetben van, hogy a bukovinai fronton folyó harcokról tiszta képet alkothat. Magának a hozzá beérkező jelentések alapján

— Azok a csatározások — mondja — amelyek a Priszlop-nyergen folynak, csak jelentéktelen előrsi csatározások lehetnek. Priszlop körül utatalan, járhatatlan hegyek emelkednek az ég felé, amelyekben keresztüljutni senki sem fog egy hadsereg és nincs a világon az a hadsereg, amely ezt megpróbálná. Ott sem élelmet, sem municiót szállítani nem lehet és egyenesen vívmány, ha egy ember a puskájával lépésről-lépésre előre haladni képes. A hegyen keresztül egy pár járnató ösvény vezet, amelyen egy-két ember egymás mellett lassan tovább mehet, de a háború óta volt ideje a hadvezetőségünknek ahhoz, hogy ezeket az ösvényeket biztosítsa. Komolyabb természetű összeütközésről itt szó sem lehet.

— Erdélybe Bukovinából csak két ut vezet, amely hadászati szempontból használható. Egyik Kirlibabán, Lajosfalván keresztül, a radnai hágóba szorul, a másik pedig az, amelyik Dornavatrától, Dornavölggyön és a Rotundán, illetve a borgói szoroson keresztül Beszterce felé vezet.

— A kirlibabai ut az Aranyos-Beszterce völgyében van és amint tudjuk, Kirlibabánai csapataink visszaverték az oroszokat és emberi számítás szerint mindig is vissza fogják verni. Az oroszok tavaly is csak Kirlibabáig mehettek előre, ott meg kellett állniuk.

— A másik Erdélybe vezető ut elfoglalásához előbb Jakobenyi és Dornavatrát kellene az oroszoknak elfoglalniuk. Az oroszok Jakobenyi előtt tavaly is megállottak és az ottani erős állásunk elfoglalását most még csak meg sem próbálták.

— Amíg ez a két ut, az a két erős kapu a kezünkben van, addig még csak gondolni sem lehet az oroszok erdélyi inváziójára. Az istenadta természeti erősségek és az ott harcoló csapatok technikai készsége és hősiessége áttörhetetlen kapuja lesz mindenkori Erdélynek.

Bukarest. A román lapok jelentik: Szombaton éjjel két oroszok által megszállott bukovinai falu egész lakossága Mihailenkát a Romániába menekült.

Tekintettel a menekülők nagy számára, a határvédelem nem merték ellenük fegyverüket használni, hanem megkísérelték a menekülőket még szóval visszafordulásra bírni. A szerencsétlen emberek azonban ezt válasszák:

— Legfeljebb agyonlőttök bennünket. Mi szívesebben választjuk a halált, mint semmi orosz uralkodás alatt élnünk!

A határvédelem erre lelki kényszer alatt utat nyitottak a menekülők azazainak és beöccsöztették őket Romániába.

Nyilvános békemozgalom Németországban.

(Wedel herceg felhívása. — Anglia még évekig akarja folytatni a háborút.)

Baját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 21.

München. Németország legnevesebb férfiai egy felhívást bocsátottak ki és bejelentik, hogy augusztus elsején nagyarányú békeakciót kezdenek meg. A bizottságnak, amely a mozgalmat intézi, „Német nemzeti bizottság egy becsületes béke létesítésére” a neve. Felhívást intézett most a nyilvánossághoz, hogy céljait megismeresse.

— A német nemzeti bizottság politikai pártkülönbőség nélkül egyesíti ama hazafiakat, akiknek az az álláspontjuk, hogy a birodalom jövő biztonságát nem szabad veszélyeztetni bárhonnán jövő támadás miatti félelemnek, de hiu kívánalmak által nem szabad ezt a biztosságot kockára tenni. Ezt csak olyan béke árán érhetjük el, amely távol áll a minden áron békét követelőktől, de távol az olyanoktól is akiknek semmi sem elég. A birodalmi kancellár 1916. évi március havában mondott beszédében ilyen békére adta ki a jelszót: **a keleti határok kitágítása, reális garanciák nyugaton.** Ezek nélkül nincs béke és ezek nélkül nem adjuk vissza a megszállt területeket.

A német nemzeti bizottságnak tehát az a feladata, hogy hasonló gondolkozásuakkal együtt egységes hangulatot teremtsen egy német béke alapjainak lerakásához és hogy a „reális garanciák” tartalmának szorosabb körülírását megkísérelje. Ez csak úgy történhetik meg, hogy a német nemzeti bizottság tagjainak és elvtársainak objektíve rendelkezésére bocsátja a kérdés megismeréséhez szükséges anyagot, ezt velük együtt áttanulmányozza és átkutatja, és meg nem engedve magát téveszteni olcsó jelszavaktól a németiség jövőjének alapját előkészíti.

Követelnie kell, hogy a kormány engedje meg a béke kérdések szabad megvitatását, természetesen oly módon, hogy ez az ellenségei által körülzárt varnak, Németországnak, ne valjék kárára. Mindkét túlzó csoporttal is szembe kell szállnunk, mert ezek részint azért tesznek szemrehányást az államférfiaknak, hogy azok bármilyen békét is hajlandóak kötni, másrészt pedig azzal vádolják őket, hogy az annexios örület rabjai. Már pedig egyik sem igaz, mert még semmiképen sem alakult ki az, amit a jövőre nézve akarunk. Epen eme titkos és nyílt ugratások miatt kötelessége minden itélő képes embernek az önzetlenek és előítéletmentesek szövetségét elősegíteni, mert az utolsó hetekben kaptunk izelítőt abból, hogy milyen pusztító hatása lehet a szélsőséges taborok agitációjának a béke előtt és a béke után.

A felhívást aláírták: Wedel herceg, Hornack titkos tanácsos, Schwabach kereskedelmi tanácsos, Fleischman tanár (Königsberg), Stumm szolgálaton kívüli nagykövét, Bruchhausen főpolgármester, Mausbach püspök, Wense kerületi főnök, Heinecken a Norddeutscher Lloyd vezérigazgatója, Riedeman titkos tanácsos, Krämer titkos kereskedelmi tanácsos stb.

Hága. Meiborne lord, a nemreg visszalépett miniszter egy ülésen beszédet tartott, melyben többek között a következőket jelentette ki: Nem szabad azt hinni, hogy a háború bármilyen is a végehez közeledik, mert a kritikus pontot elertük. Az a munka, ami meg előttünk van, evek munkája. Még csak a kezdeten vagyunk annak a feladatnak, melynek megoldására az egész birodalom egyesült. Az egész nemzetnek minden erejét meg kell tesztelni.

H I R E K.

Nem tudja megvédeni a hatóság a közönséget.

(A rendőrség tehetetlen a visszaélésekkel szemben.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 21

Az Aradi Közlöny napokon át rámutatott azokra a bajokra, melyek a liszt elosztás mai rendszere mellett mutatkoztak. A tanácsnak az a rendelkezése, mellyel a lisztüzletektől elvonta a lisztárusítást és kimondotta, hogy lisztet ezentul csak a hatósági élelmiszerüzletek tognak árulni, állandó rendelkezésre, tumultusra adott alkalmat. Többszörös felszólásunk nyomán belátta ezt az aradi ipar és kereskedelmi kamara is, mely átiratban fordult a városhoz és kérte, hogy továbbra is adják ki a lisztkereskedőknek járandóságukat. Belátta a helyzet fonákságát a város közéleti bizottsága is, mely Lócs Rezső polgármester helyettes elnökletével tartott mai ülésén javasolta a tanácsnak, hogy a lisztkereskedőknek ezentul ismét adjanak ki lisztet árusítás céljából.

Egy rendkívül szomorú és hatásközlő esemény következménye jelenet játszódott le a közéleti bizottságban ama kérdés tárgyalása körül, hogy háva lesz Aradon a liszt? Mint többször megírtuk, az aradi pékek a városi kontingens hetven százalékát kapják kenyersütés céljából. A hatóság ezzel szemben azt tapasztalja, hogy nincs elég kenyér a városban és azt következteti ebből, hogy a pékek a lisztet visszatartják és valószínűleg raktarozzák. A közéleti bizottság elnöke ezt bejelentette és egyúttal arra kérte Greén Nándor rendőri kapitányt, hogy a legintenzívebb módon ellenőriztesse a pékeket, mert türethetetlen állapot az, hogy egyesek üzleti kapzsisága miatt a közönség nélkülözni legyen kénytelen.

Sajnos, a főkapitány válasza a hatóságok tehetetlenségét bizonyította be. Azt

mondotta ugyanis, hogy az 6 detektívjei annyira el vannak foglalva, hogy intenzívebb ellenőrzésről nem lehet szó. A detektíveknek eltekintve a sok apró-cseprő bűnügytől, még a rengeteg katonai ügyek végzését is magukra kellett az utóbbi időben vállalniok, úgy, hogy mindezek mellett a rendszeres ellenőrzést nem végezhetnék el. A bizottság ezek után azzal volt kénytelen megelégedni, hogy felszólítja a pékeket, hogy a kiadott lisztet hiány nélkül süssék fel, különben a legszigorubb büntetésben tognak részesülni.

Egy szemléltető tojáskereskedő azzal fordult a városhoz, hogy hajlandó Aradon a tojásinget megszüntetni, abban az esetben, ha a tojás maximális árát felülggesztik. Hajlandó lenne ugyanis naponként tízezer darab tojást szállítani a városnak huszonnégy fillérért darabjával. Ma igaz, hogy a tojás maximális ára 18 fillér, de emellett Aradon nincs tojás. Az élelmiszeri bizottság azonban magasnak tartotta az ajánlatot s felkérte a főkapitányt, hogy inkább engedje meg a piacon a maximális árán magasabb áron való vételét is, így aztán nagyobb lesz a behozatal, mely majd le fogja szorítani az árakat.

A rizs ára a hatósági élelmiszer üzletekben eddig 2 korona 30 fillér volt kilónként. Tekintettel arra, hogy e mellett az ár mellett a városnak még a kezelési költsége sem térült meg, a bizottság a rizs árát 2 korona 60 fillérré emelte fel.

A mezőhegyesi cukorgyár igazgatósága értesítte a várost, hogy a megrendelt egy vagon kristály-cukrot ma elküldötte, de a másik vaggont szállítási nehézségek miatt egyelőre nem küldheti.

LEGÚJABB.

Reggel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Verdun feladását követelik a francia lapok.

Karlsruhe. A svájci lapok jelentik: A parisi lapok katonai kritikusai közlik, hogy a német tüzereségi tevékenység a 304 magaslát környékere egyre hevesebb. A francia védelmi vonalak a legnehezebb tüzereségi tűzben állanak. Souville környéken, bár egy ideig szünet volt, most újabb heves harc kezdődött.

Hága. Gentből jelentik: A francia sajtó most foglalkozhatik először a cenzura által meg nem zavartva a katonai helyzettel. A lapok legtöbbször azt kérde, hogy nem lenne-e okosabb Verdun szétlőtt erőseit és városát még ideje korán átadni veszteség nélkül és nem végességig vinni a dolgot. A Petit Journal is ezt a felfogást fejezi ki.

Rotterdam. Az angol veszteség lista jelentése szerint július 1-től 8-ig 8455 lisztet és 42474 tonnyi legényeséget veszített az angol hadsereg.

Rotterdam. A Daily News megállapítja, hogy a legutóbbi alsónazi szavazatok alkalmával az ir párt tagjai nem szavaztak a kormány mellett.

— **Választások Görögországban.** Frankfurtból jelenük: A Frankfurter Zeitung jelentü, hogy a görögországi választások csak október 8-án kezdődnek.

— A közös telefon. A kereskedelemügyi miniszter lényeges változtatásokat tett a távbeszélő mellékállomások bérlet feltételén s ezzel érdekessé, modern reformot léptetett életbe. Az eddigi rendelkezések szerint távbeszélő mellékállomások a rendes állomással ugyanegy házban és kizárólag csak a főállomáson és annak kizárólagos rendelkezésére álló helyiségben voltak berendezettek. E rendelkezés megváltoztatásával a kereskedelemügyi miniszter erre engedte, hogy emellett egy es ugyanazon házban, udvarban, csatlakozó telephelyen lakói részére berendezzenek távbeszélő állomások, hogy a házban levő főállomással csatlakozólag a maguk részére saját lakóhelyükön külön-külön egy mellékállomást rendezhessenek.

— Haditörvényszék elé állították a Galiciában fosztogató orosz tiszteket. Stockholmból jelentik: A kiewi haditörvényszék előtt megkezdődött azon orosz tisztek és legénység büntetésének tárgyalása, akiket azzal vádolnak, hogy a múlt évben, mikor az oroszok Galiciában voltak Goluchowszky gróf birtokait elpusztították és kirabolták. A haditörvényszék ügyésze hadbiztosok ellen is vádat emelt, mert ezek a gróf birtokain talált minden ingóságot elrabolták, Oroszországba szállították és eladták.

— Amerikai hadihajók mennek Görögországra. Berlinből jelentik: A parisi New York Herald jelentése szerint Washingtonban azon a nézetben vannak, hogy az amerikai polgárok élete és vagyona Görögországban minden elegendő megvédelmezve, ezért szükség esetén amerikai hadihajók fogják a Földközi tengerre menni.

— Papir drágaság miatt megszűnt a pap. Frankfurtból jelentik: A Parisban megjelent Royallia Action Français közli, hogy a part gazdag országai nem segítik, a papíros drágasága miatt kénytelen lesz megjelölni a papírt.

— Párisban elcsúsztak már a fiúk. Berlinből jelentik: Párisban megszűnt a fiúk. A Levallois Perret részvényársaság már el is kivetette az összes lovakat, kocsikat és szerszámokat. Egy-egy ló átlag kétszáz frankért, egy-egy kocsi ötven száz frankért kelt el.

— Casement nem felelbezhét a felsőházhoz. Hamburgból jelentik: Londonból jelentik: A toliamügyes megtagadta a hozzájárulását ahhoz, hogy Sir Roger Casement a felsőházhoz, mint legfelsőbb törvényszékhez terelje be. A toliamügyes szerint Casement csakis a királyhoz nyújthat be kérvényt.

— Kenyerjegyek kiosztása. Varjassy Lajos polgármester közölte, hogy az augusztus havi liszt és kenyérjegyeket a kiosztó bizottságok eddigi működési helyükön július hó 24., 25., 26. és 27-én délután 8—12 és délután 3—6 óra között fogják kiosztani.

— Adományok. A rokkant katonáknak Weil Erzsébet (Dombegyháza) öt, Tócsa Ferenc (Tótvár) öt koronát küldött. Ugyanazok öt koronát küldött a vak katonáknak és öt koronát a hadiarvákra. A pénzt rendelkezési helyére juttatják.

— Elsilyesztett angol gőzösök. Párisból jelentik: A Kaarús és a Gragen angol gőzösöket a Földközi tengeren buvárnajók elsilyesztették. A hajó legénysége Algirba érkezett.

— Aradiak orosz fogságban. A Budapesti Tudósító jele: A Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal tudatja a hozzátartozókkal, hogy hadifoglyokról magánulon teljesen megbízható értesülések vannak. A hivatal tehát felhívja a hozzátartozókat, hogy a nivalalal közvetlenül lépjenek érintkezésbe a hadifogoly rangját, valamint eredeti katonai beosztását, mivel ez adatok nincsenek benn a jelekben, a hivatalnál 497—ros számra való hivatalos levelekkel jelezzék be. Az aradi hadifoglyok neve és internálási helye a következő: KISSZÁNYI László honvédségi tiszt, született 1833. július 31-én, Vágyos, Aradmegye. DOLNAY János orvosszakmunkás, született 1832. február 24-én, Boronjád, Dóvcs József, született 1894. március 4-én, Igó, Kossuth (Dávid József).

— Immelman legyőzője. Hágából jelentik: A Times haditudósítója beszámoltást folytatott a brit kónadiszálláson a karján megsebesült Guabin pilótával, Immelman legyőzőjével. Cubbin elmondta, hogy egy másik angol repülőgéppel együtt szállt fel és csakhamar a német állások felé jutott. Ott tizenháromezer láb magasságban három német Fokker-gép támadt rájuk. Az egyik, amelyet, mint később megtudta, Immelman kormányzott, rögtön rájuk esett és 5000 láb magasságban ledőlt Cubbin kollegájának gépe. Hogy megbizonyosodjon a bajtárs haláláról, egymaga fölrepült a küzdelmet a három Fokkerrel. Kétszázötven ezer láb magasságban oly közel tért közre Immelman gépe, hogy csaknem beleütközött Immelman gépe föl akart emelkedni, erre azonban már nem volt ideje, mert Cubbin megfigyelő tisztje, aki a géppuskát kezelte, valószínűleg golyósepről árasztotta el Immelman számos golyóit találva rögtön magához hozta a gépet lezuhant.

— A csapda. (Drámai szcenárió az Uránban.) A szombat az idén nyári műsorával is hivatalos lett be, mert dacára annak, hogy most új filmek nem jelennek meg, megjelenés előtt mutat be olyan pompás szcenáriókat, mintha éppen a szezon közepén volnánk. Ezzel a szcenárióval békésleggel dokumentálni akarja, hogy a közönségnek mindenkor csak jót szabad adni és hogy az elmúlt évad nagy sikerű előadásait nem szabad lezárítani engedni. A mai kép is előrangú dráma, tolvaj színen, érdekessé jelenetekkel, melyek kiváló rendezéssel tárja elénk a vörös cselaképi. Ujzerű irókkal egész tolvaj világ egy elképzelt a nézőt és fokozza izgalmát. — A jövő évadban a következő nagyszabású szcenáriókat fogja az Urán bemutatni: Ernő-Moreau, Franziska Berni, Homokvár, Mia Mai, Svenska, Olivér, Unzon, Bioskop és Mester-gyár minden kiváló színészt, a Taláros, Alvin Neuss, William Keith és Harry Piet delectu sorozatokat.

— Oroszok óriási veszteségei. Karlsruhe-ból jelentik: A mihamar lapok napok óta egész hasábon közlik a milánói ezredek elesett tisztjeinek a névsorát.

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Ziffer és Hollos cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak. 4697

Budapest kölcsönkötvénye a legjobb befektetés.

Drága lesz a nullás liszt Aradon.

(Kormányrendelet a liszt maximális áráról.)

Az Aradi Honvédségi Tudósítójáról.

Arad, július 21.

A hivatalos lap mai száma közli a miniszterium rendeletét, melyben a búzacsírt és rozsiszírt, valamint a buza, rozs és árpakörpért kövelehető maximális árát állapítja meg. A rendelet annyira hoz változást a régi helységi szabványban, hogy a nullás- és főcsírt árát valamivel magasabbra szabja meg, a kenyérszít árát ellenben lecsökkenti.

Az új maximális árak a következők mértékben:

Lisztárak Aradon és a megyében.

Arad, Csana, Temes és Toronál vármegyékben, Arad, Pancsova, Temesvár és Verce városokban lisztárak 95 korona, főcsírt 54 korona, kenyérszít 40.75 korona, rozsiszít 45.85 korona, Krassó-Szörény vármegyében: lisztárak 95.50 korona, főcsírt 59.50, kenyérszít 41.47 korona, rozsiszít 45.85 korona.

Aki a jelen rendelet hatálya alá eső cikkért a jelen rendelettel megállapított legmagasabb árát magasabb ár, vagy a legmagasabb áron felel a jelen rendelet szerint felel nem számított bármilyen mellékszolgáltatást követel, eltagad, ígért; vagy a maga vagy harmadik személy javára, ugyancsak az m, aki a jelen rendelet ellenére ny otkkért a jelen rendelettel megállapított legmagasabb árát magasabb ár, vagy a legmagasabb áron felel a jelen rendelet szerint felel nem számított bármilyen mellékszolgáltatást ígér vagy szolgáltat az eladó vagy harmadik személy részére, az — amennyiben cselszembénye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapított annak a nyereségnek az összege, amelyet a teljes összekapcsolással a kiterjedésért az alkalmazandó pénzbüntetés kétszer koronán felel a megállapított nyereség kétszeresével felel: összegig terjedhet.

Ugyancsak büntetendő az is, aki akár szándékosan, akár a költés gondosság elmulasztásával bármely módon közreműködik abban, hogy az árútlással megbízott alkalmazottja, vagy az eladót közvetlenül más személy a jelen rendelet hatálya alá eső cikkért kövelehető legmagasabb árak megállapított korlátosságát kijátsza vagy meghiusítja, vagy aki bárkinek a korlátosság kijátszására vagy meghiusítására irányuló eljárását bármely módon elősegíti vagy elvégzi.

A jelen §-ba ütköző kihágás miatt nem büntetendő az, aki a kövelehető ár a jelen rendelet ellenére megigérté vagy megfizette, ha a kihágást a hatóságai felelenti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető ügyeknek, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horthy-Szavonországon e kihágás miatt az oitani jogszabályok szerint erre hivatalos hatóságok járnak el.

Ha a jelen rendeletben meghatározott liszt árútlása a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (különösen való vagy részletek kereskedésben) történik, az eladó csak olyan árakat számíthat, amelyek a megállapított legmagasabb árakkal nem irányítottan magga-

sabbak. A detail árakat majd a hatóságnak kell megállapítania. A nullás liszt körül-belül 110—120 fillér lesz.

A rendelet július 22-én lép életbe. A búza-, roza- és árpakorpáért követelhető legmagasabb ár az ország területén métermézáránként 25 korona.

Az őrlés új szabályozása.

A hivatalos lap mai száma közli a miniszterium rendeletét, melyben a közfogyasztásra szánt búzaliszt, rozsliszt előállításának és forgalomba hozatalának új szabályozásáról intézkedik. A rendelet meghagyja a malmoknak, hogy a két százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó hektoliterenként hatvanhat kiló súlyminőségű búzát nyolcvan százalékra kell kiőrölni és ebből legföljebb a következő három fajta lisztet szabad előállítani:

Nullás lisztet a megőrítés alá vett búzamenyiség összányának legfeljebb 15 százaléka erejéig.

2. Felsőlisztet a búzamenyiség husz százaléka erejéig.

3. Egyfajta kenyérlisztet, hogy a megőrölt lisztajták együttesen a megőrítés alá vett búzamenyiség összányának nyolcvan százaléka adják.

Ha a búza hektoliterének súlya hatvanhat kilónál nem nagyobb, a maiom a 80 százalékra való kiőrítés és a felsőlisztire vonatkozóan megállapított arány változatlan fenntartása mellett a hektoliter súlykülönbségnek minden egyes kilója után térszázalékkal több térszázalékos és térszázalékkal kevesebb kenyérlisztet állíthat elő. Ha a súly 76 kilónál kisebb, térszázalékkal kevesebb térszázalékos és térszázalékkal több kenyérlisztet kell előállítani.

A rozsból, melynek hektoliterenként súlya 71 kiló, a megőrölt mennyiség 82 százalékaának megfelelő lisztet kell előállítani.

Vámörölő malmok az őrlésre hozott gabonaművekből a vámot csak természetben, nem pedig lisztállapotban, vehetik ki. Mindenki, aki a rendelet ellen vét, hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető bírsággal büntetendő.

NYÁRI SZINHÁZ.

Szombat, 1916. július hó 22 én:
E. Gombaszögi Frida vendégtolléptével:

A pabló lovag.

Színjáték 3 felvonásban.

A szerkesztésért felel:

Endreyánszky Endre távollétében:

Stauber József.

NYILTÉR.

(Az egyes rovat alatt közzétettéért nem vállalunk felelősséget)

Köszönetnyilvánítás.

Drága jó férjem elhalálása alkalmából képtelen lévén köszönetemet egyenként kifejezni mindazoknak, akik temetésén megjelentek s a pótolhatatlan veszteség feletti mély gyászomban részvétük nyilvánításával fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezúttal mondok öszinte köszönetet a magam és családom nevében.

8789

özv. Goldschmidt Miksáné.

ARADI KÖZLÖNY

1916. évi július hó 1-től új előfizetést nyitottunk az ARADI KÖZLÖNY-re.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre	28 K. — fill.
Fél évre	14 " — "
Negyed évre	7 " — "
Egy óra	2 " 40 "

Vidéken:

Egész évre	32 K. — fill.
Fél évre	16 " — "
Negyed évre	8 " — "
Egy óra	2 " 80 "

Tessék mutatvány számot kérni:

Steiner és Goldschmidt Hadi Termény Részvénytársaság

szereződéses megbízottjai

az ország bármely részében

mindennemű gabonát
vásárolnak.

Ekkor gondoskodásunk folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy megbízóinknak azonnal rendelkezésre bocsájtjuk a szükséges üres **zsákokat.**

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz,
vagy beoszerél; ugyazintén
régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

A szépségápolás titka a felhasznált szépitőszerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépitő különlegességei mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőzőse. Kis tévely 1 kor. Nagy tévely 1.80 K.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tévely ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 50 fill.

Rozsnyay Serail Arcpora. Lehetőleg finomságu. Oróm, fehér, róza és testzárókban. Egy dob. ára 1 korona 50 fillér.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du bat, orgona, piros róza, Serail, Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1916

Rozsnyay Mátyás gyógyszerárában Arad, Szabadság-tér.

Jó családból való leány,
akinek szép írása van
és németül is tud

HAJÓS ÁRPÁD

laboratóriumában felvétetik.

Ha tyukszeme van és gyötri nagy kin,

A legjobb gyógyszer az Anagallin.

Ara utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utólag igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 80 fillér.

Főnti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerárában Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Mogyoróssal szemben.)

15290—1916. kh.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy a m. kir. Ministerium 1736—1916. M. E. sz. rendelete a csontok és csonttermékek forgalomba hozatala tárgyában lényegileg a következőképp rendelkezett:

A csontok forgalmát a Csontközpont r. t. Budapest, V., Mária Valéria-u. 12. sz. I. em. közvetíti.

Jelen rendelet rendelkezései alá esik bármilyen fajtájú csont, nyers vagy főtt állapotban.

Nem vonatkozik a rendelet a mészáros- és a hentesüzletekben továbbá a konzervgyárakban nyert azokra a csontokra, amelyek közvetlenül étkezési célokra szolgálnak.

Csontot csontfeldolgozó vállalat részére eladni és ily vállalatnak csontot beszerezni csakis a Csontközpont útján szabad.

Aki bármily fajtájú csontból 100 kgot meghaladó mennyiséggel rendelkezik, köteles készletét a Csontközpontnak haladéktalanul s ezentul minden hó első napján pontosan bejelenteni.

A bejelentéshez szükséges őrlapok a Csontközpontnál, valamint a kereskedelmi és iparkamaráknál kaphatók.

Csont zsirtalanítással foglalkozó vállalatok kötelesek bármilyen fajtájú csontzsirkészletüket a Csontközpontnál bejelenteni.

Csont zsirtalanítással foglalkozó üzemek kötelesek bármilyen mennyiségű csontzsirmennyiséget a Csontközpontnak eladni. A csontzsirral való minden más irányú rendelkezés tilos.

Csontot enyvtelenítő vállalatok meglévő bármilyen fajtájú csontliszt és szaruszt készletüket kötelesek a Csontközpontnál bejelenteni. Csontot enyvtelenítő vállalatok kötelesek meglévő csont- és szaruszt-készletüket, valamint ezentul nyerendő készleteiket a Csontközpontnak eladni.

100 kg-nál nagyobb súlyú csontot, továbbá bármily mennyiségű csontzsirt, csontlisztet, szarusztet, csontdarát, stb. vasúton, hajón vagy gépkocsin csak szállítási igazolvánnyal lehet szállítani.

A csontok, csontsír, szaruszt és csontlisztért a Csontközpont által fizetett legmagasabb árak jegyzéke, valamint a jelen rendelet teljes szövege hivatalom iparügyi osztályánál hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők.

Jelen rendelet megszegői hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandók, készleteik pedig elkoboztatnak. Az elkobzott készlet értékének $\frac{1}{5}$ -öde a feljelentőt, többi része a rokkant katonák segélyalapját illeti.

Arad, 1916. július hó 1.

Greén, főkapitány.

mulator lapok 50 kor. 12. Kamarák ólombeílései 150 kor. 18. Új, még nem használt szivattyúk és szerelvények 280 kor. 14. Használt szivattyúk és szerelvények 220 kor. 15. Használható nyomdabetűk és stereotypialapok 280 kor. 16. Nyomdabetűk és stereotypialapok ócska anyag alakjában 100 kor.

III. Ón és óntüzetek. 1. Ón 99%-nál nagyobb fémtartalommal, tömbökben, rudakban és hasonló alakban 2000 kor., 2. Ón és óntüzetek 95—99% fémtartalommal 1600 kor. 100 kg-ként. 3. Óntüzetek 95%-nál kevesebb fémtartalommal 1 kg. 10 kor. 4. Bádógok, csövek, nyertöntvények 1 kg. 7 kor. 5. Staniolemmez (ónfolia) 1 kg. 21 kor.

IV. Ón és óntüzetekből való tárgyak (1 kg-ként.) 1. Fedők, kanalak, gyertyatartók 4 kor. 2. Korcók, úrmértékek és egyéb edények 8 kor. 3. Tálak, tányérok, csészék és egyéb háztartási tárgyak 6 kor. 4. Süntésűek 6 kor. 5. Fürdőkádák 8 kor., 6. Csepok és egyéb szerelvények, készülékek alkotó részei és gyertyaöntő formák 7 kor.

A térítési tételek az esetleg szükségessé váló szerelési költségek nélküli értendők.

Ily költségeket külön kell igazolni.

A jelen rendelet életbeléptetése napjával az 1915. évi 4600/eln. 200. 1915. számú rendelet első részének 19—28. tételei alatt és annak II. részének 5. és 6. pontjai alatt foglalt térítési tételek hatályukat veszítik.

Arad, 1916. július hó 20.

Greén, főkapitány.

Harminchatodik évfolyam.

Kormos Alfréd lapja:

MAGYAR KERESKEDŐK LAPJA

vállalkozók és iparosok lapja melléklettel.

A „Magyar Kereskedők Lapja” hetenként 3—4 ívnyi terjedelemben jelenik meg. A „Magyar Kereskedők Lapja” üzleti tudósításai elsődrendű forrásokból valók és a legújabb kereskedelmi hírekről főleg a „Magyar Kereskedők Lapja” útján lehet értesülni.

A Magyar Kereskedők Lapja

előfizetési ára rendszer mellékleteivel együtt félévre 10 korona, negyedévre 6 korona. Előfizetések a kiadóhivatalba:

Budapest, V., Sas-utca 13. szám intézendők.

100 waggon tűzifa I.

kapható

3728

Indrei Jánosnál

Czebe, p. Körösbánya.

14607—1916.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur 7938/eln. 20b. 1916. sz. rendeletével a hadiszolgáltatásokról szóló 1912: LXVIII. tc. 24. §-a alapján hadicélokra igénybevett ólomért és ónért, valamint az óntüzetekért, továbbá az ólom és óntárgyakért a következő térítési tételeket állapította meg:

I. Ólom. (100 kg-onként) 1. Új lágyólm (tömbökben, rudakban és hasonló alakban) 85 kor. 2. Ócska ólom 70 kor. 3. Ólomlemez, drót, lap, tábla, cső és új óntvény 120 kor.

II. Ólomtárgyak. (100 kg-ként.) Ólom súly, golyó, használatban lévő óntvény alatelep 85 kor. 2. Vitorlások ólomgerincei 100 kor. 3. Vitorlások ólom ballasztjai 70 kor. 4. Új tömítő gyűrűk ólomból 120 kor. 5. Használt tömítő gyűrűk ólomból 70 kor. 6. Új ólomzárak (plombák) 120 kor. 7. Ócska ólomzárak 70 kor. 8. Új, még nem használt csőpigók, vödrök, kádák, kazánok, egyéb készülékek, edények és ólomvetések, amennyiben ezek nem egyszerű ólomöntvények 140 kor. 9. Még nem használt accumulator lapok 120 kor. 11. Használt accu-

Értesítés!

Az

„Ibolya Doré”

készítmények a mai naptól kezdve a következő árakban kerülnek forgalomba:

Ibolya Doré-crém 1 tégely	K. 1-50
Ibolya Doré-szappan 1 drb	K. 1-50
Ibolya Doré-tej 1 üveg	K. 1-50
Ibolya Doré-hölgypor 1 dob.	K. 1-50

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ára 2-40 korona.

Szőrvesztő-Depilator. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapítva 1884. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésokról:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűvel 12 fillér.

Vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 4,6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Bankos”

Jellegére levél ment, kérem azonnal átvenni. 8797

„Boru után derű”

levele van a kiadóhivatalban, kérem átvenni. Vidéki. 8791

Amerikai

bársony puder minden színben, 1 doboz 3 korona, bársony krém 1 téglay 3 korona Hanzu Nestor drogeria és illatszerüzletében, Arad. 8711

Mely idősebb uriember

kötne tisztességes ismeretséget vigkedélyű barna leánnyal. Leveleket „Hálás leszek” jellegre kiadóhivatalba kér. 8792

Barna

vagy fekete haját a legrövidebb idő alatt szép szőke színre változtatja a Hanzu-féle Chamilla-kivonat. Egy üveg kor. 1.50 Hanzu Nestor drogeria és illatszerüzletében, Arad. 8711

GYOGYASZAT.

Kéz- és lábizzadás

ellen legjobb szer a Hanzu-féle Sandolin. 1 üveg ára 1 korona Hanzu Nestor drogeria és illatszerüzletében, Arad. 8711

Hehs Vasas chinabora.

Suvarán szer vérszegénység, székör, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképad és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések- és minden infectióból eredő megbetegedés ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ara 2.60 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

ALKALMAZÁST KERES.

Fiatal

vegyeskereskedő segéd állást keres augusztus elsejére. Cím Galb József, Roskány up. Hunyad-dobra. 8794

Gép- és gyorsírónő

alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 8778

16 járhóges

deutsches Mädchen sucht Stelle zu 1—2 Kindern. Adresse in der Administration. 8788

ALKALMAZÁST NYER.

Egy vegyeskereskedő

és egy rövidáru segédet keresek azonnali belépésre, román nyelv szükséges. Cím: Joán Cateán, Brád. 8790

Irodai teendőkből

jártas üzletvezetőt keres a Vakkok Gyámoltó Orsz. Egylet Aradi Filókja, Arad, Andrásy-tér 8. 8809

Kisasszony,

aki a gépirásban teljes jártassággal bír, alkalmazást nyer. Cím a kiadóhivatalban. 8785

Nyomdász-tanulónak

felvételt két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

LAKÁST KERESNEK.

November 1-re,

esetleg korábbra is a város belterületén 3 szobás modern lakást keresek. Lakás címetek a kiadóba kérek. 4700

8—10 szobás

lakást több évi bérlapra keresek, mely lehet földszint és emelet. Ajánlatot „Intézet” jellegre a kiadóba kérek. 8782

KIADÓ LAKÁS.

Három szoba,

mellékkegyiségekkel álló lakás augusztus 1-re kiadó. Varjassy József-u. 12., I. em., 8. 8796

Három utcai,

4 udvari szobából álló II. emeleti lakás. Andrásy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Íróasztal

kemény tömörfából, olcsón eladó. Varjassy József-u. 12., I. 8. 8796

Keresek

több magánházt megvételre a belvárosban, vagy a belváros környékén. Ajánlatokat kér Vágó, Szabadság-tér 1. 8769

Olcsó

vesszőkosarak kaphatók Adler Hugónál Arad, Weitzer János-utca 1. Telefon 797. 8770

Befőtthos

való pergament papírt ajánl Färber Lajos cég. 8669

Az új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdájában, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 611

Prima részgálic

kapható Paikó Lázár szőlőgazdaságában, Parkotán. 8733

Eladó gépgarnitúrák.

Egy nyolc löerejű Clajton-garnitúra 1800 koronáért, egy Magyar állami hat löerejű garnitúra, egy nyolc löerejű garet-kazán és Clajton-eséplő, egy tíz löerejű fogasrendszert magyar állami gyártmány magánjáró garnitúra, kazánnal, szántani is lehet, olcsón eladók. Gépek mind fizemben vannak. Bővebbet Onyika Mihály kereskedőnél, Nadab. 8702

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 891

INGATLAN.

Ópáloson

egy igen jókarban levő 4. k. holdas szálló eladó kolna és pinca berendezéssel együtt. Tudakozódni lehet Wesselényi-utca 26. szám alatt ösv. Inokai Tóth Lajosnál. 8577

Sarló utca 20. számú

sarokház, melyben jóforgalmu vegyeskereskedés van, trafik- és italmérségi engedéllyel, betegség miatt eladó. 4600

Kossuth-utca 46.,

Vécsey-utca 7. és Schweidel József-utca 1. szám alatti adómentes bérházak, szabad kézből eladók. Ügynökök díjaztatnak. Bővebbet Varga cukrász, Szabadság-tér. 8696

Magánház,

szép tiszta, minden kényelemmel ellátva, virágos udvarral és gyümölcs-kerttel, a városháza közelében, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8762

KÜLÖNFÉLE.

Egy liter

legfinomabb likórhöz való esszencia 60 fillér, egy liter finom házi rumhoz való esszencia 40 fillér Hanzu Nestor drogeria és illatszerüzletében, Arad. 8711

Szőrmék,

ruhanemtek, szőnyegek megóvására ajánlunk molykeveréket 40 és 60 filléres csomagokban. Legfinomabb resublimált Naftalin különként 1 kor. 30 fill., Rovarport szóró dobozban 20, bédog dobozban 80 és 60, üvegekben 80 és 60 fillér. Patschull levelet különként 2.50 K. Földes gyógyszerár, Deák Ferenc-utca. Hehs gyógyszerár, Bethlyányi-utca. 13

Szesz-

pálinka, szilva, törköly és rumot jutányos áráért közvetít

Schwarz Pál

Arad, postafiók 15. 8764

PEAFF varrógépek

műhímezésre és ipari célokra, utólérhetetlen tartósságuk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, Iro-angyal védjegyes és Columbia gramophonok, legújabb felvételű Király Ernő lemezek kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók Arad, Szabadság-tér 5—6. Telefon szám 96. 8814

5980—1916. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál a f. évi augusztus havi rendes közgyűlésen választás utján betöltendő és a városi szabályzat X. fizetési osztály III. fokozatába sorozott rendőrségi iktatói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1888. évi L. t. c. 19. §-ának második bekezdésében előírt képesítési követelményekkel rendelkezők, valamint a város szolgálatában nem állók egészségügyi állapotukat igazoló hatósági orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérelmeiket hivatalomban f. évi augusztus 1-ig bezárólag nyújtsák be. Arad, 1916. július 19-én. Varjassy, polgármester.

ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári rak-tára.

Gyermekkoszlik

valamint összecukható

nyugvó-ágyak nagy választékban.

Zimmermann Ignác

norisbergi díszmű- és játéktáru üzletében. 2181 Arad, Szabadság-tér 21.